

GRÛBA XEBATE YA VATEYÎ ÇEWLÎG DI YENA PÊSER

Grûba Xebate ya Vateyî kombîyayîşê xu yo peyên Çewlîg di virazena. In kombîyayîşo 24in o. Grûb, qey zazakî ya tewr muhîm yew xebat ana meydon.

Seba wa herkes zazakî fehm bikir yanî bajarna bajar, qezana qeza, dewna dew fehm bikir, ey ra gereka zazakî standardîze b'. Pekî qey hen muhîm gelê ûmbazon? Her zon o wext ome nuştîş geg pêro mensûb ey zon, ey bînon fehm bikîr. Mesela zon sey ma hen nuştîş niomo inî tur(tewir) zonon di fek zî zaf beyn. Belka şima z' rey rey zerê xu d' von mesela; yew sîwonij gimjimijî, yew palijij dêrsimijî fehm niken. Qey fehm niken? Çunkî standart yo fek ra qalkerdiş çin û. Ver cî her zon ona b' la inî zon pêy ra

omê yew standart, ferhengon di ca gûret. Mesela Fransa sayê Monteîgne d' zon xu ard standartkerdiş. Mesela Tirkîya d' heton 1911 di zon yîn di z' yew standart çin ib. Roja g' Ziya Gokalp, Omer Seyfettîn, Alî Canîp Yontem vîja bînate, Kovara “Genç Qalemler” id qey standart a yo meqale nuştî û qaîdey tirkî, yanî fekon bînate ra wûdar û heme merdim ey bînon fehm bikir semêd inî a fekê Îstanbul wertax qebûl kerd. Ini saye d' zon xu ard standart ser. Inkey ma mewzû xu vila mek; inkêy sirey kirdkî/zazakî/kirmanckî/dimilkî ya. Kirdkî sayê inî xebatkaron ceyaton a aver şina. Saye ini nuştixon a her mintîqa ay bînon fehm kena.

Rojnameyê

ZAZAKÎ

Biwonên, Binusên, Bimusên, Bimusnên...

Nîsane (Nisan) 2014

Hûmare : 6

Vaya / Fiyat : 1 TL

HOMAY TEALA NASÎP KERD BO MI ZAZAKÎ NUŞT, BI

Kirdkî de mewlido tewr verên mewlidê Mala Ehmedê Xasî yo. Ehmedê Xasî (1867-1951) Hêzan ra yo. Eserî Ehmedê Xasî, Mewlûdê Nebî 1899 de Dîyarbekir de çap bîyo. Dima Usman Efendiyo Babij(1853-1929) yew mewlid nuşt. Usman Efendî, mewlidê xo 1903 de nuşt. Ey ra dim mewlido hîrêyin mewlidê Mala Mehmed Elî Hûnî yo û 1971 de nuşt.

Derheqê Mala Mehmed Elî Hûnî ya nuştux Mehmed Uzun wina vano: “Pêroyê nuştayanî Mela Mehmed Elî menzûm î. Mela Mehmed Elî heme eserî xo pê yew zazakîya weş û delal a nuştî. Mela Mehmed Elî de eşq estû; eşqî dîn û Homa, eşqî tebîet û rindîye, eşqî zazakî. O bi xo zî vanû ke sebebî nuştîş ey hîrê çî yî, nînan ra yew zî “eşq”

û. Zaten eşq çinî bû, îlham zî nîyerû, ne şair eşkenû şîir binusû ne zî şîiri bena “hîkmet”. Mela Mehmed Elî vanû “Zerrey de bib zerra zazakî” û zerrîya ey raşt a zî bena zerrîya zazakî, pê yew eşqo pîl a, pê yew “mana barî” û “mana xuerî” ya veng dana, vana:

“Wazin cewherû ca kî
Wazin çiman xu akî
Biwan inî zaakî
Neqeshnayo pey nakî.
Mi zazakî eşkawit
Mi pey qelem peymawit
Pey nakey hîkmet vawit

Şima zazû rî şawit.(Kirdkî Mewlid, Mela Mehmed Elî Hûnî, Weşanên Vateyî, 2004, r.6)

Ma na hûmare de no şairê ma yo qiyetîn de roportaj kerdo û ey dayo sinasnayîş...

4

DES SERR ID ŞÊŞT QIJÎ KIŞÎYAYÎ

3

**ŞAREDAÎ ÇEWLÎGÎ BARAKAZÎ VA:
HETÊ DÎN Î URFÎ RA CÎNÎYAN RÊ
WAZÎFE ÇIN O; ENDAMA MECLÎSÎ
NURTEN ERTUGRUL ÎSTÎFA KERD**

3

DEWAYA E.A. TALOQ BÎ

Çewlîg de kêna 16 serrî E.A. şima zî zanî, par heşt heb Çawîşên Pispore dest eştebî cî. Serrêk a na dewa dewam kena. Rapore weşîya ruh ê E.A. Dezgehê Tibê Edlî ra hema nêameyo. Aye ra dewa taloq kerd 3ê aşma hezîran 2014.

2

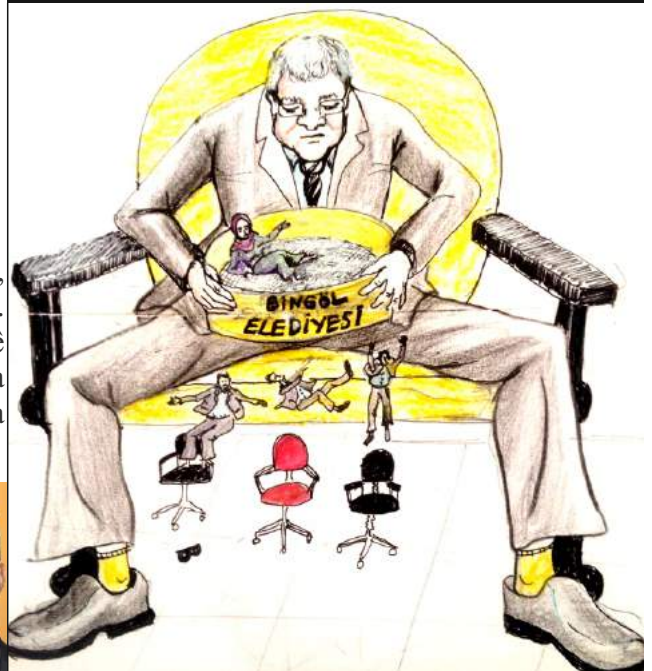
**MERKEZÊ
ÇEWLÎGÎ
QÊRARÊ XO
DA: AK PARTÎ**

3

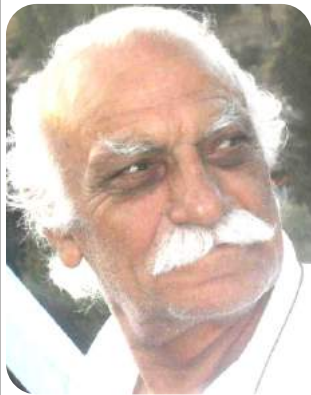
BİNGÖL ELEDİYESİ

İsmail

AMÎNÊ TÎRÊJÎ Û ROJNAMEYÊ ZAZAKÎ

Dîyarbekir de ver berê kitabroşê Aramî de standêko qijek esto. No stand de rojnameyê kurdan, broşur û çiyê sey broşuran estî. La zafêr rojnameyê kurdan ê. “Azadîya Welat, Rojnameyê ZAZAKÎ, Newepel... Ez çi wext ver bi nê kitabroşî ra şîrî ez verê şîna nê standî ver, pay ser çikilîyena û bi keyf û bi eşq matê nê

standî bena.

La ez bi ewnîyayîş nê çîyan ra mirdî nêbena. Bêhêmdê xo destanê xo dergê standî kena û nê çîyan yew-yew gêna xo dest û rîpelanê înan pêser ra qelibnena. Belkî xuyêko maqul nîyo, labelê wexto ke ez ê standî ra “Rojnameya ZAZAKÎ” gêna û ewnîyena tera ez kewena mîyanê xeyelanê 35-40 serrî verê cû!

Hey gidî dinya hey! Serrî senî wîna bêveng ravêrenê û şînê. Emrêko derg û dila senî beno qasî emrê tutêko şenik!

Wexto ke nê rojnameyê kirdkî (zazakî) kewenê mîyanê gîştanê mi no emr o derg û dila mi çîman de beno sey hewnêko şîrin. Eke merdim nêwazeno nê hewnî ra haya bibo. 40 serrî ra hetanî ewro yê çiyê ke

bedelîyayê sey mîsalê hewnî ti newe ra vînenê û ti kewenê mîyanê yê xeyelan. Werre bi ê rojan!

Serre, 1979-1980 bî. Kovara “Tîrêj”î destpêkerdbi vejîyayêne. Nême tera kurmanckî nême zî kirdkî (kirmanckî)bi. Berpirsiyarê beşê kirdkî Malmîsanîj bi. Reya verêne bî ke Vakurê Kurdistanî de kovarêka safî bi kurdî vejîyayêne. Her hûmara Tîrêjî ke newe ra vejîyayêne ruhê ma şa bîne, ma sey dî heskerdoxan, destanê xo dergî yewbînî kerdêne û ma yewbînî qelpaçe kerdêne.

Çi heyf ke emrê ma qîm nêkerd. Ma qirreke de verday. Nêverdê ma biresê miradê xo! Nêverdê ma sey zerrîya xo bi yewbînî şa bibî. Pêro piya tena 3 hûmarî vajîyayê. La amîn girewtbî. Tîrêj zaf zehmetîyan ra pey dekwetibî zerrîya edebîyatê ma kurdan.

Îmkanê yê wextan daktîloyêk bi. Belkî zafê şîma wendoxan daktîlo nêdîyo û nêzanê çîyo. La nika şîma ra kam kaxita kopî dîyo û zano na kaxite senîn a. Yew çeku ke daktîlo de şaş nusîyêne bi saetan merdim nêşkayêne a çekuye bixeripno û berzo.

Ewro asanî esta! Îmkanî zaf ê. Her tewir hacetî ha binê destê merdimî de. Teknik zaf aver de yo. Yew reyde ti şikenê bi hezeran kopî vejî. Ti şikenê bi rayîrê internetî saetêk de biewnî hezeran kitabana ra, ansîklopedîyan ra.

Ez ke ewro nê rojname û kovaran vînena, xebata Malmîsanîjî yê wextan yeno çîmanê mi ver. Seba Tîrêjî bi saetan, bi rojan çok dayêne ser daktîlo û

bîne şeqa-şeqa herfanê daktîloya ey. Bi rojan kewtêne xebata hazîrîya hûmarêka newe. Badê ke dosya hedre bîne û dore ameyêne çapkerdişî na rey derdêko bîn dest pêkerdene. Mîzanpaj û çapkerdiş xoser yew problem bi! La ma ça ra zanêne flaş çî yo kam zanêne adresa mailî çî ya. Çiyê ke ma bi posta sey yew mektube şawitêne, bi aşman ancax şîne û ameyêne. Bi nê derd û kulî Tîrêj çap bîne.

La vilakerdiş!? Nê gureyî rê tena şorişgerî bes nêbî, mêrxasî zî lazim bi! Cesaret lazim bi. Ê wextan seba yew kovara kurdî bi rojan îşkence ameyêne yewî sere. Kewtişê pê kilidî to ver de bi. Zaf embazî seba mektubêka kurdî bi serran hefs werdêne.

Yeno mi vîr hûmarêka Tîrêjî mi bi çi kul û halî Farqîn ra berde Lîcê. Ewro şar esrar û afyonî bi d qêde dizdê nêbeno.

La ma vînenê ewro nuştîş û vetişê kovar û rojnameyan hem hetê teknîkî ra hem hetî çapkerdişî ra hem hetê wendiş û vilakerdişî ra asan bîyo. Dinya bîya pak û sayî tena yew problem mendo, o zî wendiş o.

Eke wendiş çînê bo, eleqe zî çîn beno. Eleqe çîn bo, xebate serdin bena. Vetişê rojname û kovaran sîst bibo, kirdkî ca de manena û aver nêşîna. Eke zazakî war de bimano û aver nêşîro gangêr dest erzeno ci! Eke ruh ame girewtîş êdî ma kirdan ser d fatîha waniyena!

Mehmûd Nêşite

DEWAYA E.A. TALOQ BÎ

Çewlîg de kêneya 16 serrî E.A. şîma zî zanî, par heşt heb Çawîşên Pispor dest eştebî ci. Serrêk a na dewa dewam kena. Raporê weşîya ruh ê E.A. Dezgehê Tibê Edlî ra hema nêameyo. Aye ra dewa taloq kerd 3ê aşma hezîran 2014.

Dewa, Dadgeha Cezaya Giran a Çewlîg de ame dîyayîş. Ê ke bêtepiştîş yenî muhakemekerdiş M.T., Y.A., İ.Y., M.K., S.K., H.Y., O.G. û K.U. nêameyî dadgeh. Avûkatê înan ameyî dadgeh.

Nameyê Hereketa Cinîyanê Azad a Demokratîk ra Şaneşîn Aydın, îzehetêk wend û va: “Heta suçdar bêrê cezakerdiş ma dewayan taqîb kenî.”

1400 Serrî Cuwa Ver Heqê Pawitişî yê Ziwanê Dadî Estbi

Ardimkarê Rektorê Unîversîteya Artuklîyî Qedrî Yildirim, Çewlîg de yew kombîyayîş de qal kerd û va: “1400 serrî cuwa ver Hz.Muhammed seba yew yahudî ya, yew açarnayoxî(tadayox) rê wezîfe dabi. No açarnox mehkema de ziwanê îbrankî açarna erebkîyî.”

Komîsyonê Hedrekerdiş ê Kongreya Îslama Demokratîkî Çewlîg de “Rojhelata Mîyanên de gêrayîşê aşî, dînê îslam û demokrasi” ser yew kombîyayîş viraşt. Sere de Qur-an Kerîm ame wendiş. Dima Qedrî Yildirimî qise kerd û va: “Zulm Qur-an-i Kerîm û hedîsan de qedexe(yasax) yo. Seba zulm kerdişî Qur-an-i Kerîm de zaf ayetî estî. Mazlûmîyetî hîrê çîye de bellî beno. Nê qedexe kerdişê ziwan, nasname û rengê însanî yî. Hz. Mûhammed derheqê nê meselan de zaf çiyî muhîmî kerdî. Ey Bîlal Habîşî, Selman Farîsî, Suheyî Rûmî girewtibi xo het. Nêyî, pê nasnameya xo mûcadele kerdêne. Mekkeyîj vatibî: Nê merdiman xo het ra biersawe, ma hema tor ti de îslamîyetî mûnaqaşa kenî. Derheqê na mesela de yew peyam yena pêyxamberî û Ellah vano: “Îslam

muhtacê fîravûnan nîyo, ê muhtacê Îslamî yî. Ê merdimanî ke ezîyet vînenî, înan xuzurê xo ra def meke, Eke ti sey mi nêkerd ez zî to xuzurê xo ra def kena.”

Muqawele yê Medîne de 4 Heb Ziwan, 4 Heb Bawerî Estbi

Qedrî Yildirim: Wexto ke hîcret bi, yew muqawele virazîya. No muqawele de Yahudîyî, Erebbî Mûşrîkî, Erebbî Misilmanî û Habeşîyî estibî. Yanî 4 heb ziwan, reng û bawerî estibî. Hz. Muhammed înan ard têhet û yew name na pa: Ümmet. La zalimî na muqawele mazlûman ra nîminayî.

Kurdî Xapîyenî La Nêxapînenî

Yildirim ewna dewam kerd û va: “Kurdan de xapîneyîş çîn o. Seke Seîd-î Nursî vano, kurdî xapîyenî la nêxapînenî. Kurdan de munafiqê çîn a. Nika vanê: “Çi gureyê kurdan û îslamîyet pê beno? Çi ra kurdî, îslamîyet ser panelan û kombîyayîşan virazenî?” Cuwa ver zî vatêne: “Kurdî bêdîn î, bêîman î.” Waştênî ke kurdan cîya bikerî la însalah nika ra pey kurdî cîya nêbenî û ittîfaqê xo ca nêverdenî.”

Derheqê Ziwanê Dadî de Fikrê Pêxamberî

Dima Yildirim va: “Yew roj yew merdimî yahudî vejîyeno mehkema. Ziwanê yahudî îbrankî yo la ziwanê mehkema erebkî yo. Hz. Pêxamber mudahale keno û wezîfe dano Zeyd bîn Sâbît. Zeyd beynatê mehkema û yahudî de beno açarnayox. Hûqûqê îslamî de heqê pawitişî yê ziwanê dadî bi nameyê “İttîxâzû'l Mûtercîm” vajîyeno. La derheqê nê xususan de vengê dîyanet nêvejîyeno. Eke nika ereb, ecem û tirkî herindê kurdan de bibîyenî derheqê na mesela de zaf çî amênî vatiş.”

Xeber: Mesûd Yeşilkaya

ŞAREDARÊ ÇEWLÎGÎ BARAKAZÎ VA: HETÊ DÎN Û URFÎ RA CİNÎYAN RÊ WAZÎFE ÇÎN O; ENDAMA MECLÎSÎ NURTEN ERTUĞRUL ÎSTÎFA KERD

Namzedê qontenjanê AK Partî yê weçinayîşê 30 adarî Nurten Ertugrul, endamiya meclîsê şaredarî ra îstîfa kerd.

Ertugrul, bê namedayîş a Şaredarê Çewlîgî Yucel Barakazî rexne kerd; “Ez xo o tewir his ken ke ma qij vînenî. Bawerîya mi ê insan a bîb' ke ma piya vejîyabî rayîr. La kombîyayîşo ke 6 Nîsane 2014 de virazîya de pê yew cumleya şoq kerde dest pê bî: “Ma nêfikîrîyênî ke wekaltîya şaredarî û ardimkariya şaredarî rê cinîyan biyari.” Sebeb zî “Şar nêyî nêwedareno.” vajîya. Cuwa pey zî “No hem hetê dînî ra hem zî orfî ra musaît nîyo.” fekê keso tewr selahîyatdar ra vejîya. No hal qet nêyeno qebulkerdiş.” vat.

Wextê weçinayîşî de roj û şew “şar, dîn, orf” peygoş kenî û cinîyan xebetnenî, ber ber çarnenî, merkezanê koordîasyonê weçinayîşî de hetanî nêmeyê şewe kombîyayîşan virazenî û ewro zî vejîyeyî vanî ma cinîyan pey de tepîşênî û qey ine ya mexneyan erzenî wertî. In yew tenaqûz o. Xûsûsen ina partî de cinîyan ra namzedê şaredarî vejîyê û biyî şaredar estê la bajaro sey Çewlîgî de wina negatîf yew wezîyet nêyeno qebul kerdiş. Cumleya ke no kombîyayîş de vajîyaya, cinîyê ke na partî rê zerr ra xebetîyayî yew zî heq nêkerdo.

MERKEZÊ ÇEWLÎGÎ QERARÊ XO DA:AK PARTÎ

Weçinayîşê 30 adare 2014 de AK Partî muzaffer bî: Çewlîg de merkez, panc qezayî û yew nahîye de weçinayîş qezenç kerd û yewendes şaredarî ra hewt hebî girewtî. Çar şaredarî zî muxalefet qezenç kerd.

AK Partî, Çewlîg merkez de rakîb xo ya tewr jêhat BDP ya se ra pancas ra zêde ferq est. Dara Hênî û Bonglon de zî Partîya Saadetî ra di qat zêde reyî girewt. Şaredariya Kanîreşî ke destê BDPyî de bî, kewt destê AK Partî.

Çewlîg de heyecanê weçinayîşî ke bi aşman a dewam keno qedîya. Vîjnayoxî semedê weçinayîşê herêmî ya şîyî serê sandîqan û qey şaredarî, endamiya meclîsê şaredarî, endamiya meclîsê pêroyî ya bajarî û keyayî ya rey dayî.

Encama Weçinayîşê Heremî yê Çewlîgî

Şaredariya Çewlîgî

	Rêjeya Reyan	Pêro Reyî
 AK PARTÎ - YÜCEL BARAKAZÎ	58,4	28.694
 BDP- İLHAN ÇAKABAY	25,8	12.680
 SP- SERDAR ATALAY	8,8	4.301
 HÜDAPAR- MEHMET ŞENLİK	3,1	1.505

QEZAYAN DE:

Azarpêrt: Ak Partî: 741, SP 638, BDP 65

Dara Hênî: Ak Partî 5 hezar 522, SP 3 hezar 181, BDP Hezar û 125, HÜDA PAR 854, MHP 109, BTP 50.

Kanîreş: Ak Partî Hezar û 308, BDP 955, HÜDA PAR 183, MHP 39.

Gêxî: CHP 666, Ak Partî 548, BDP 279.

Bonglon: Ak Partî 4 hezar 161, SP 2 hezar 20, BDP 461, HÜDA PAR 440.

Xolxol: CHP 239, Ak Partî 140, BDP 89, MHP 16.

Çêrme: Ak Partî 492, CHP 430, BDP 52 rey girewt.

DES SERR ID ŞÊŞT QIJÎ KIŞÎYAYÎ

Mebusê BDP yê Çewlîgî İdrîs Baluken va kî, wext hûkûmatî AKP d' serrê di hezar û çar (2004) ra heta inkê mîyon kuçeyûn id şêşt ra zaf qijî kişîyayî.

Serekeyî BDP yê Bajarê Çewlîgî, semedê şarmezarkerdişê kişîyayîşê Berkîn Elvanî ke çalakîyanê Gezî d' amebi kiştîş Kuleya

Saetî yê Dortyolî d' îzehet da. Mebusê BDP yê Çewlîgî İdrîs Baluken, namzedê Hemserekê Partîya Aşitî û Demokrasî İlhan Çakabay û Zarife Karasungur, endamê MP Hüseyin Tanas û millet paşt da îzehet. Baluken, ard vîr ke Berkîn Elvan, wextê çalakîyanê Parkê Gezî d' xo rê şînî nan gûrêtinî bi fişegê gazê îsotî ya ame kiştîş.

Baluken îna va : “Dejo ke Berkîn ant ma zaf hol zonênî. Berkîn di sê û şêşt û new(269) roj hêşe yi girote koma d' têkoşînê heyatî da. Semedê hinî hol yew nêweşxane d' hinî hol tedawî vînayîş yi ya ma di sê û şêşt û new(269) roj ma ser vîndertî. La çi heyfo ke hûkûmat AKP erjîj(kurşun) ig Berkîn ma ra girewt tenya aya nêşt, in qijî ma ke di sê û şêşt û new(269) rojî têkoşînê heyatî da, pêro îhmalan mojna ra ke şîyero merg. Û Berkîn tekoşînê heyatî kerd vîn. Ma bawer kên Berkîn zerê milletî de bi bêmerg.

Wextê AKP d' serrê di hezar û çar(2004) ra heta inkê qijî ke mîyon kuçeyan de kişîyayê hûmarê înan şêştî vîyert. Semedê dizdî ye qijon yin vejênî werte, yew roj id cayê hezar polisûn bedîlnênî la werte d' cayê qetîlkarê şêştî qijûn nibedîlnênî.

Bad' qiseykerdişîya millet hetê banê BDPyî ya kewt rayîşîyayîş(yürüyüş), dima z' bêvengî bî vila.

Xeber: P. DEMÎR

TIRKÎYA, WIKÎ XWÎ RA/BERKÎN XWÎ RA XATIR WAŞT

Kapsûlê gazî gîna sarê yi ra. Cuwa pey di sey şêşt û new(269) roj tekoşînê cuwîyayîş da. Vizêr (12 adarê çarşeme) se hezarûn serranê pancêsî id Berkîn şawit.

İstanbul, Xrant Dînk ke di hezar û hewt (2007) id amebi kiştîş ra pey, xatirwaştîşo tewr gird îr wayîrî

kerd.

Berkîn Elvan ke pancês serre bi, Cemevi û Okmeydani ra heta Feriköy heme reng û grûbê komel ra pê se hezarûn ame şawitiş.

Semedê qerebalix a hem rayîrê metrobûsî hem îz pêro rayîrê bîngêyî pê millet a bî de. Ban û dîkanê ke serê rayîrî de yê ra vengê çepikan, quşqaneyan û taveyan biyî berz.

Tikî xebatkarê dikanê sereyê cehdeyî semedê tazîye dikanan qefelneyî û kewtî mîyanê hemwelatîyan. Tikî banan ra zî nuştayê “qetîlkar esto” erzîyayî. Bê Berkîn Elvanî sewbîn sloganê rojevî zî erzîyayî. Bitaybetî hukmatê AKP û vateyê dizdî nîşanca(hedef) de bî.

Semedê îzdîhamî ya parlamenter û namzedê şaredariyanê ke kewtî miyanê qeflê cinaza, bi zorî şî zereyê Cemevî.

Xeber: P. DEMÎR

MALA MEHEMED ELÎ HÛNÎ

Merheba wendoxî ma. Ma qey yew biyografi ya ha ver şima dê. Ez ewro Seyda Mele Mehemed Elî Hûnî dona şima sirasnayîş. Ez yew binê edebiyatê ma di ehemîyê yî ra behs bikîr. Edebiyata klasîka zazakî di mewlîd nuştîş di Ehmedê Xasî, Osman Efendiyo Babij dima nuşttox hîrîn Mehemed Elî Hûnî yo. Ey ra edebiyat ma d' zaf muhîm yew cay î est. Ez wazina ona yew qiymet pîl bi d' şima sirasnayîş.

Inkey ini serron peyênon di zazakî yewna binê qiymet weynîna... Ez bi xu inkey Çewlîg di zazakî di mastiro bitez wonîna hem qey ina xebata xu hem zî qey ona yew qiymet pîl bi d' sirasnayîş ey ra ez şiya cey Mala Mehemed Elî Hûnî. Ez û ambaz xu Ebdûlqadir Necaranîj ma Xarpêt ra kot rayer 110 kilometre şêher ra dûr ma şî Hûn(bi tirkî Beyhan). Ma Mallay rî yew roj ver telefon kerd ib û randevu gûret ib. Roja yewşeme ma şî malley het. Allah yî ra razî b', ma zaf weş misafir kerd. Xû ra sohbê yî ma zaf gûret.

Ma pêro zon, edebiyata zazakî ser hen eser niomêy nuştîş -tabî zaf sebêb inî gurî est o- la ez wazena edebiyata klasîka zazakî de nuşttox ma hîrîn bid' şima sirasnayîş. Şima z' zon nuşttox zaf tenê...

Şîhab Deştîj:

-Merheba Seyda, ver cî nomê tu pers. Yew zaza/kird xu senî nome ken? Şima qebûl kir yan zî qebûl mekir zerê tarîx kirdon di ca gûret. Yanî ney ra pey şima pey eseron xû yenî insonon vîr. Mîletê ma, wa şima pey kom nome ya bîyar xu vîr?

Mala Mehemed Elî Hûnî:

-Hûnî... (çond dorim tekrar kerd dima devom kerd) Ehmedê Xasî, sey Osman Efendî Siwregî ez wazina Mehemed Elî Hûnî yanî Hûnîj. Ez nomê xu bavî xu ra persa ya; qey Mehemed Elî? Pî, hîrî dûrim nomêy mi da û va "Ya Rab ti Mûhamed bîe Elî mekir. Ey ra di nomêy mi est."

"Ez wazina şima bifekê xu, xu bid' sirasnayîş, Mehmed Elî Hûnî kom û. Ç a di ome dinya?"

Hûnî: -1930 di ez ina dewa Hûn ameya dinya. Dewê ma inkey bestêy Palî ya. Palî z' qezey Xarpêt a. Lakîn nufus di 1932 di nusa w'.

omêy Seraçûr ra (Seraçûr yew dewê Palî ya. Hûn ra pey lingon yew saat a). Va kî "Ma şî heton Dîyarbekir." Bavî mi Mala Huseyn va "-Şima xeyr omey gelê misafiron. Dîyarbekir di çi bib' çi çin ib?" Yîn iz va "Ucanon di ini sira qal qalê Beduu'z Zeman a. Mala Seîdê Kurdî. Bavî ma "Mi g' eşnawit wu ha hepis do." Belê mahpûsxane d' yew tewsîr Qur'on nuşt, nomê Risale-î Nur a" O hub yî, o eşq yî şek yo bezra kot qefey mi, kot xeyel mi, kot qelb mi. Mi mereq kerd, mi bavî xû ra va "-Mi ber Dîyarbekir. "Bavî mi berd Dîyarbekir. Tarix 1946 di yo seçim viraziya b', Xalq Partîsî qezenç kerd ib, qarşî demokraton di. Çeyn cey ra Qûr'on Kursî kerd ib a. Îz şiya Qûr'on Kûrsî d' qeyd bîya. 23 rûec mi tecvîd ezber kerd. Çîyer cuz Qur'on mi tecvîd ra wend. We ra pey şiya Sêrt id mi 16 cuz tecvîd ra wend. We ra pey z' şiya Botan-Cîzîr, yo ser uca d' menda. We ra şiya Cîzre hîrî sêr mi Şex Seîd het mi tehsîl dî.

-Şima çimhal dest pê kerd ina xebat, nuştîş çi wext ame tû vîr?

-Yo birey ma ra yo rûec mi ini kirdî (heme kurd qest ken), tirkî, Erêbî inî hîrî heme mîlet zon xû ra zaf kîtab nuştî, zaf esêr nuşt. Ver cî Erebbî, de dim tirk, de di z' kird(heme kurd qest ken) nuşt. Senî Bediuzzeman Hezretleri von "Misir da Cem'ul Eser est a, herrê Osmanlî di z' Mederesat'uz Zehra est a. Inkey Won id Medreset'u Zehra planê ey esta. Bediuzzeman von "Erebkî mecbûr ib, tirkî luzum ib, kurdî caîz ib." "Mi inî zazay ma z' inî irqêy kirdon cîya bî, pekî qey şima yew eser ninusen? O merdim ez weynaya zon zazon ra hes niken. Mi gerê îyî merdim Sûafî Terxonê het kerd. Sofî va "Ti binus ez ha tîya da."

Qasîdey min a verên ina wa:"

"Varnî d' vac nomêy Homayî.

Muhammed Lac Pîyû mayî

Gergûş bişon ayî ayî

Wu yo wekêy pîy û mayî.

Gergûş bişon hayî hayî

Wu yo wekêy pîy û mayî."

-Seyda ez wazina şima ra iney persî, zonon bînon di sey farîsî, sey tirkî, sey erebî, sey kurmançî şima z' zaf esêr nusey la zazakî ser hen teba nunişîya w' yanî zazakî zaf îhmal bîya. Zaf merdim iz est çi g' zazakî binus bawerî ey iney ra çin a. Tu zaf mewlîd nuşt. Gorê şima zazakî rehat yena nuştîş yan zî nîna nuştîş?

Hûnî:

-Mi zaf cesaret da mallon. Bo şima va ninusen a, bo/biewn çi qiyde nusî ya.

Mêrik resmen von zon yanî tirk von "Kîşî bîlmedîxinîn duşmanidir." (Yo çi g'merdim neyzona ben duşmon îy.)Yanî zazakî xeberdayîş ra nuştîş ra eciz, von Ellay kên qalê zazon mek "Zon zazon zon....". Haşa haşa, yo alîm işken ona vac ina

kelîma.(?)

Narey se bi Homay Teala nasîb kerd. Bo mi nuşt, bi, bo bi. Laa!

Yalnîz ey latînkî ey herfon ez îyn nişken binus.

Mi mekteb niwend wext ma d' mekteb çine b' dew id. Mi hewes iz nikerd ig yanî mi bavî xu ra bivatên bavî mi ez şawitên ceyon duron. Yo şo/şew, mi mereq kerd, mi yo hon dî. Ez zaf ceyon şiya inî vilayet mi hama nidî (izmîr). Ona yo şariston mînarêy tedê y', mi va "tîya kon ca w'?", va "Îzmîr". Şima se von? Va "Ina lewha biwon yenî yazî ra mi wend, ser sibay ra warişt. Mi ard, nuştî "A" ra heton "Z". Pîyer herfon rêz kerd. Yo şo/şew id ez museya. Inkey mesela ez wonen lez nişkêna binus.

Ini îmtîhan ez û Elî Rîza Efendî ma kot îmtîhanî ilkokûl bî, wu z' a (yanî Elî Rîza Efendî, ver cî wekîl Xarpêt ib, inkey merdû) Narey inî şîfayî kîtab na mi ver a mi wendên. Mi va "qûsûra baqma ben mekteb gormedim." (Qusur ci meewnên mi mekteb nêdî.)

Va, "Bu adam mekteb gormemiş ama anlaya anlaya okuyor." (Ini merdim mekteb nêdîyo la bişûûr a wonen.)

Merdim est sayakî ser ra şen.

Homa Teala yardîmcî şima b' şima ini gûred, ini zon ser kot pîyase.

-Seyda heton inkey tû çon esêr nuşt hîna raşt pers, çend mewlîd to nuşt?

Hûnî:

-Heton inkey mi ponc heb nuşt.

"Înkey hîrî mewlîd tu ha mi dî, ey bînon ez nişkeya biras ci, tu d' est yon çin î?"

Hûnî:

-Inî ha Bîngûel dê. Yo tene o Kîsas'ul Enbîya tu va ya axir ha yî da. Îyn însaallah ardiş don veyahût ez fotokopî yîn vecen.

Seyda, Esêr tu g' mi dî, mewlîd ke tu nuşt pêro eyî nî, pê ey bînon ra cîya yî?

Hûnî:

-ê...ê...

-Tey tey est ke tam yew mewlîd o, la tey zî mewlîdiye hesîben çunkî tu qîsim ey kilm kêrd in raşt a yon ti von se?

Hûnî : -Ti zon ez sînî nûsen? Ez ona kîtab nîgen nêwnen tira, ona yen mi vîr. Ez ona di hîrî rûecon di ken temom, rey rey yo tene nusen yo rûec id, musvedde yî don. Homa Teala ona rehatê da ya.

-Maşallah, seyda ini mewlîd ke to nuşt ez ig zona ti wonên iz, mesela ma iney vac şima ca cemaat ig bibo, yo tazîye dê ma vac yew mewlîd di, şima inî mewlîdon xû wonên. Şima o wext mewlîd wend, hîna zaf kom zon tercih kên? Zazakî, tirkî yon kurmonçî wonên?

Hûnî:

-Eta di ma tirkî wonên. Wu z' ez bîr mi do.

-Zazakî şima çi mihal wonên ?

Hûnî: -Rey rey ma wonên. Mesela Bîngûel id hîrî tenê ome yo rûec xûsûsî ez berda. Mi başle kerd ez ha wonen tabî teşkîlat meşkîlat ona bîr mîr akerde verday. Bîna pîl a, cinî ha yo per dê comêrd ha yo per dê. Mi dî ha cinî ha yena Mala Kamil-ti sirasnên- ti ped mavac ez xu şaş ken. Mi g' wendi dûa kerd mi dî tene ome va"seyda Ella tu ra raz îb tu zon ma vist pîyase", mi va" ti kom î?", va ez "Muftî Sûelexon a. "Mi va wullahî rûec şima mi nêynen zoppon ver a. Yo Mala Paşa est ha uca, yî va "Wullay hot heb îcazetlî ha ta di, pîyer ha goştari tu kên. "Wullay mi va "şima ez divista ". Yanî zaf kêf yîn ome, na rey yemeklî yo mewlîd, mi sade zazakî wend.

-Şima ç a di wend, perwerdeyê şima çi yo?

-Tarîx teqwîm mîladî serra 1946 ib. Ez o wext hama xort bîya, nişîbîya esker. Yew roj hirê tenê misafir ma

-Mesela yew mewlîd, o wext nusîya her ca d' wendiş yî ason nîyo, şima ona yew eser nuşt ke pawen şima her ca d' her waqît biwon la fehmkerdîş mi şima ona yo ayrim nikerd?

Hûnî:

-Mesela ez şîya Kerebegon id, uca d' mewlîd Kurmoncî na mi ver a va kurmoncî biwon, mi z' kurmoncî wend.

-Seyda ez çî tu ra pêrs, o wext şima dest pêkerd mesela o wext ferheng şima d' çîn ib, yanî şima hedrekerdê inî eseron di bêferheng şima senî nuşt? Şima senî çekû dî, şima zaf zorê ont?

Hûnî:

-Birey mi, bo Mehmed Êzûn ha Awrûpa do, Awdûrek ra w', rey rey ma telefon xeber don, von mesela

"Ma wazên çimon xu akî biwon zazakî

Neqışneyê yo pê nakî, aysên û sê hakî."

Nak çina w? Şima zonî. Mesela şima kên zerê lûxet yî ey yîn mi vîr ez vona. Mi çey yo ca nuşte nêdî. Yanî yalniz meyl mi ha inî lûxat zazakî ser o. Inkey hela g' ez şen/şîyena Sîwon, ey ceyon ona cêy xomon, zazakî xebêr don. Ez ona ha gûştari ken, e vona ina kelimêy xu honêy vac. Hîna mi r' tekrar bikir, di hîri rey dima yî von "Tî qey ona von?"

Ez von ma het ini qiyde qal nikên. Şima het in qeyde qal kêyn. Yanî merdim zazon mîyon ra bigêr mesela "minga" Siwerek id aşm rê von "minga" ma d' "monga"- tu dî ma çîr kên- ey r' ma von "monga".

-Ey seyda, xura şima zon, ini pey ra Grûba Xebate ye Vate inî ona yo standart ser, ona yo ca.

Hûnî:

-Xura wexti g' ome yo ca, zon ben zengîn. Mesela ma merên şênî ona gênc sey şima inî lûxaton on yo ca işkên yo lûxat îz vêc. Lîla heton inkey malon vaten ini zon nên qelem ha, vatên sinî yen qelem. Bo di îlm êst yo îlm wendiş Qûr'on, yo z' yazî Qûr'on. Inî îlm Doxî ma d' sifir. Mesela mêrik ti weynên alîm, îcazetlî yo z', îcazetlî yo la niyzon Qûr'on biwon. Mêrik îcazetlî yo neyzon yazî binûs. Mala Hesên Gola di Siraçor di malla b' îcazetlî b' herfê Qûr'on a nuştên mesela herindê "sîn" id sad nuştên.

-Seyda, tey tey mewlîd tu tam yew mewlîd. Ez senî vacî, qisim yî tam xû ser temom î. Tey

tey iz qisim yîn kê mî, ke inon mewlîdîye behesibên hîna raşt nîyo?

Hûnî:

-Ee, mi kê mî ard. Mewlîd mesela qûral yey in o, cey bîyayîşê(Mekke), wext bîyayîş yî (rebîu'l evvel), aşma fil (amr fil) seg Ebrehe Yemen ra yen Mekke tehrîb ken, Beytullah weşona 52 rûec tepa(pêy) şewa poncas hîri di pêxembêr ma hama ome dunya. Miladî z' 571 badê Îsa yo.

-Seyda inî mewlîd tû çond tenê? Mi d' est inon sade yo tene tam yo mewlîd o û z' Vate ra W.K. Merdimîn neşr kerd û ey bîn kê mî?

Hûnî:

-Eee, nuqson î, eya qebûl.

-O wext, tu inî mewlîd ig nuşt, kerd hedre tu derdomal inî pelon xu tu rind xet kerd qey ona w, yew esprî iney est a yon çîn a?

Hûnî:(Sare têşona! Dima dest ra qaxit gûret û va):

-Mi dest id nîyo. Bo eta ra heton eta (Qaxit ig mi dest ra gûret çapraz yo xet mucna mi) mi cetvel tepîşt gizlî yo çîzgî ont. Bo ez ha nusen. Nusen şîr a feqet tarêf Alley ra yo tewafûk peyxember ina satir id yen eta, eya satir bîn id yen eta, pero yîn yo hîza. (rêza çapraz ig mucna b' ma kelimaya pexembêr her satir di yen bin ina xet.) Ey ir von tewafûq. Qûr'an-î Kerîm di z' tewafûk est kelimaya Allah, Rab yena her satir di yena pîye. Tu Qûr'on sûr vîcêy uca d' mucnêyn.

-Seyda, inî mewlîdon tû di dîqat mi ont, nomê Mala Fûat Septî ya yo merdim taqrîz nûsen ini kom û ti işkên derhaq inî merdim di malûmat bi d'?

Hûnî: -Weş û. Şima işkên weyn, ha Xarpêt id Qarşîyaqa d' nişen rûe. Wu mewlîdon mi ra zaf

hes ken, yo rûec ma şî Malatî, ma ponc malay îb. Kitab ard uca d' na rûe va "şima hin xû r' taqsîr biken, biwonên." War kîyêy va" Fûad Efendî va cemat kî ez tedê b' va bîye Mala Mehmed Elî çon niwonên." Tirkîya d' ha...

"Perwerdeyê yî, îlm yî est û?"

Hûnî, îcazetlî yo. Qasîdey mi ezber kerd taqrîz yî nuşt. Sobna mekteblî yo z' tarîx yî z' rind. İna qesîdey mi Bedîuzzeman yî ezber kêrd ib.

"İna dunya bena fanî

Nibena ma qey insonî

Ti wazenî rind bizonî

Hey veyn Bedîuzzeman î.

Saîd Nûrsî Saîd Nûrsî
Risale g' biwon dersî
Zerrê xû ra hey vec
persî

Hey veyn
Bedu'uzzemanî"

Mewsîm ig ez şîya
pûêr yî bi omênên eta
(por mi ser ra tarîf
kerd heton ermon mi
mûcna), surêt xu tiraş
kerd ib, pûêr ey derg
ib yalniz gilêy nê b',
Na rey ey inson
mewsîm Zimiston:

"Vor varena gûdî gûdî
Wazên ti veyn
NûrSeîdî

Wazên ti veyn
muceddîdî

Hey veyn Bedîuzzemanî"

Hama derg a iney yî ezber kerda. (Tabî Mala Fûad qest ken)

"Hecî Mehmed Elî ništa

Von mi rêçîy Nûr tepîšta.

Qasîdey xû pêy nûr pêşta.

Hey veyn Bedîuzzemanî"

Şîhab Deştîj :

-Seyda ma tu zaf zaf qefilna la ma r' zîde mevên, ma sey şima qîymet id, ke sohbet bikir, ke ben şa, ma Xarpêt ra amê şima ma misafir kerd, qey ina misafirperwerê şima r' zaf teşekur kena. Biman weşî d' Allah yo 'emr derg bi d' şima. Sey şima alîmon ma ser zîd kir. Heq xu helal bikir.

Hûnî(Sarê xu têşona va):

-Wulla şima z' qey min a yew nîmet ib. Şima z' sarê çimon mi ser omê. O wext şima honc omê vercî xeber biden mi, mi r' tel bikerên in bîren.

Roportaj: Şîhap DEŞTÎJ

Ebdulqadir NECARANIJ

KOVARA VATEYÎ Û GRÛBA XEBATE YA VATEYÎ

Kovara Vateyî kovara çand, edebîyat û kulturî ya. Serra 1997î, demserê hamînanî de hetê Grûba Xebate ya Vateyî nameyî de yew komî ra bi xebateka kollektîf ameya destpêkerdişê vetişî. Zîwanê kurdî, zarawaya kirdkî (zazakî) de yena weşanayîşî. Heta ewro Kovara Vateyî de derheqê edebîyat, siyaset, çand û kulturî de bi desan nuştoxan meqaleyî, cerebnayîşî, şîrî û metnî weşanayê. Roja ewilî ra na roje 41 hûmare çap bîya. Bakûrê Kurdîstanî, cayanê cîyayan ra roşnvîranê kirdan, bi berhem û kedanê hejayan meydan ameyîşî yê na kovare de serkarî kerdê. Kovara ke bi kirdkî berê vejîyayîşî ya tewr biîstîqrar û tewr zaf berê zanayîş bîla şek Kovara Vateyî ya. Hema zî vejîyayîşê xo dewam kena. Kovara Vateyî, sembol û nîşana xo însakerdişê kirdkî ya. Coka kirdkî bi Kovara Vateyî xo standardîze kerda, xo kerda sey yew zîwanêko edebî û zîwanê nuştîşî.

Grûba Xebate ya Vateyî

Serra 1996 de çend kirdê ke bi kirdkî nuştênê û mintiqayanê cîya-cîyayan ra bî, peytextê Swedî Stockholm de bi nameyê Grûba Xebate ya Vateyî yew grûbe sazkerd. Armancê na grûbe standardîzekerdişê kirdkî bî. Na grûbê 1996 ra heta 2009î gelek kombîyayîşî viraştî. Nê kombîyayîşan de seba rastnuştîşê kirdkî û standardîzekerdişê nuştîşê kirmancî qerarî amey girewtene. Çekuyê kirmancî yê ke zîwanê rojane de zaf yenê gurenayene amey weçînitene û nê çekuyî goreyê çend xusûsiyetan seba nuştîşê kirmancî amey standardîze kerdene. Qerarê ke nê kombîyayîşan de bi no qayde ameyê girewtene kovara Vateyî ya ke hûmara verêne hamnanê 1997 de vejîya de amey neşir kerdene.

Kovara Vateyî: Sey Yew Kanonê Edebîyatekî

Kanon edebiyat de maneyê çerçeweyeka pêro tabloyê edebîyatî bimojnî ra de yeno şixulnayene. Eslê xo çekûyeka yewnanî ya û maneyê qaîde an zî norm (tirkî: kûral, îngilîzkî: rûle) de yena zanayîşî, esasî termekê teolojî ya û matematîk, cebîr û mûzik de zî maneyanê xo yê cîyayan zî esta. Edebîyatek de nuştoxêk, kovarek an zî kitabêk şayeno bibo sey yew kanonî. Demo ke sey yew otorîte bero qebûl kerdîşî; o nuştox, kovar an zî kitab beno sey yew kanonê ey edebîyatî. Qise mîsal, seke ma şayênê

vajî Mehmed Êzûn an zî Kovara Hawarî edebîyatê kirmancî de kanon ê, ma şayênê vajî Kovara Vateyî zî seba edebîyatê kirdkî şayena sey kanonek bêrê hesebnayîş.

Destpêkerdiş û Hûmarê Vêrênî

Seke mi cor de bikilmî behs kerd; Kovara Vateyî seba Grûba Xebate ya Vateyî ke 1996î ra nat seba standardîzekerdişê Kirdkî (Zazakî) xebat kena yew organê weşanayîşî ya. Grûba Xebate ya Vateyî encamanê xo ke seba standardîze kerdîşî de anê meydan Kovara Vateyî de weşanena. Metnê modernî sey şîre û hikaye; metnê sey estanek, fikra û vateyê verênan cerebnayîşê folklorik; derheqê zîwan, grammer û rastnuştîşî de meqaleyî; bê înan zî xatira, biyografi, roportaj, dîn, tarîx û erdnîgarî ser ro gelek nuştîyî ke bi muhtevayê kulturî ameyê nuştîşî, bi standardanê Gruba Xebate ya Vateyî yenê redakte kerdîş û kovare de cayê xo genê. Estanekanê Kirdan pêserardiş ser ro cigerayîşek nîşan dana ke serranê 1850'an ke metnê kirdkî yê verên amê bi weşanayîş ra heta ewro, nuştîşê

estanekanê kirdan de cayo tewr muhîm Kovara Vate gena. Tayê estanekanê ke Kovara Vateyî de amêbî weşanayîş, înan ra yew weçînayîşê estanekan bi nameyê *Sanikê Vateyî* sey kitabek amê weşanayîşî û tayê estanekê bîni ke kovare de weşanîyê bî, sey tesnîfeko lokalîze kerdîşî bi çend kitaban amê çap bîyayîş. Reyna ma şayênê bivînê ke; qismekê fikra, şîre, û roportajan ke kovare de amê weşanayîş dima bi nameyanê nuştoxanê xo de sey kitabanê cîya-cîyayan amê çap kerdîş.

Kovare, humara xo ya verên 1997î de paytextê Swêd, Stockholmî de veta û 2003 ra pêy vetişê xo kirişto Tirkîya û weşana xo tîya de dewamnaya. Kovara Vateyî, navendê xo Stanbol de ya. Kovare rê serranê dergan nuştox û zîwannas M. Malmîsanij serredaktorî kerd û humara 35î ra pêy Mûnzûr Çem dest bi serredaktorî kerd. Gorê îstatîstîkanê 33 hûmaranê verênan na kovare de 150 zêdêr merdîman nuşto. Nê nuştoxan ra tayî nê yî: Mehmed Malmîsanij, Mûnzûr Çem, J. Îhsan Espar, Roşan Lezgîn, Serdar Bedîrxan, Seyîdxan

Kûrij, Mehmed Selîm Êzûn, Mehmûd Nêşite, W. K. Merdimîn, Mîhanî Licokic, Firat Çelker, Akman Gedîk, Huseyîn Karakaş, Newzat Valerî, Xezala Şarikî, Aysena Kurdî, C. Zerduşt Pîranij, Çeko, Daîmî Bektaş, Deniz Gunduz, Ercan Sariçiçek, Huseyîn Burke, Lerzan Jandîl, Mûrad Canşad...

Kovara Vateyî, 1997 ra na roj, seba emrê xo yê weşanî yo bêfasila, kovaranê kurdan re kovara tewr emir dergan ra yew a. Binê no hetê xo zî hem edebîyatê kirdkî de roleko zaf erjîyayî kaykerda hem zî seba cigerayoxan û zîwannasanê ke kirdkî ser o xebitîyenê çimeyeka gelek hîra û dewlemend a.

Standard Bîyayîşê Kirdkî de Rolê Kovara Vateyî

Kirdkî yewbînan re cîya-cîya çend mintiqayan de, çend versiyonan de yena qisekerdişî. Nê mintiqayan de zîwan, xo tewir-tewiran de aver berdo. No sebeb ra zî mîyanê mintiqayan de yewbînfehmkerdiş bîyo zor an zî mîyanê tay mintiqayan de zî bîyo namumkun. Heta xebata Gruba Xebate ya Vateyî, kirdkî ser ro zêde xebat nêbîya; xebatekî bîyî zî hema hema pêro bi mintiqayan sînorkerdî bî. Gruba Xebate ya Vateyî xebatan bînan re cîya, perê zazakî sey butumek gureto û no rayîr de berhem ardê orte. Mintiqayanê ke yew bînan fehm nekî ra cîya-cîya merdimî formekê pêro kirdî fehm bikî ser ro xebatyeyî, standardîzekerdişê kirdkî bi no armancî daha bi muhîm. Seba ke sey kurdanê bînan kirdî qey nêbî wayîrê enstîtuyan û dibistan û mekteban, qey nêbî wayîrê yew zîwano akademîk an zî yew zîwanê nuştîşî. Nê ra zî heta keso ke kirdkî qise bikî hela zîwanî de xo sey otorîteyek qebûl kerdênê. Verê standardîzasyonî de mensûbê her yew mintîqa hetta dewe, kirdkîya dewa xo kirdkîya xas û balîx vînenê. Gruba Xebata Vateyî mensûbanê nê heme mintiqayan re amênê meydan û nê roşnvîran zî na persgira ser ro munaqesayî kerdê. Encamê xebatanî zî Kovara Vateyî de vetî û zîwanê kirdkî ardê formeko herkes fehm bikî. Gruba Xebate ya Vateyî bi xebata ferheng û termînolojîyî verê zîwaneko komelkî akerdo. Kirdkîya ewro de, bi wesîleyê ê xebatan 50 zêdêr kitabî çap bîyî û çiqas şêro zî kîtlekê wendekaranê xo kena hîra.

*Zazakî yew formekê nameyê zaraweya kurdî ya kirdkî yo. Seba na zaraweyê kurdî yanî Zazakî nuşte de mi kirdkî gurîna.

Hûmara Kovara Vateyî ya Peyên Vejîya

Hûmarê Vateyî ya peyên vejîya. Têdeyîyê na hûmare zî sey hûmaranê verênan bi babetanê balkeşan pir a. Nuştox Mehmed Selîm Êzûn, şexsiyetekê kurdan (Kûrdîzade Ehmed Ramîz) dayo zanayîşî; nuştox Mûnzûr Çem elewîtiye de çimeyanê bawerî, tarîx û kulturî ser ro vindeno; çarnayox Ozcan Yilmaz nuştoxê fransîzan Gûstave Dore Cendrîllo re hîkayeyek çarnayo kirdkî. Ma malbatê Rojnameyê Zazakî hevî kenê ke hûmara 41. a Kovara Vateyî demo ke kilmî de biresî destê pêrê kirdanê Çewlîgî.

Hûmara Şewçila ya Duyesin Vejîya

Hûmara diwêsine ya kovara edebî hunerî *Şewçila* bi muhtewayêka dewlemende vejîya. Na hûmare de nuştîyêko muhîm derheqê eseran û cûya nuştoxê tewr verên yê kirdkî Ehmedê Xasî de yo. Nuştîyê ke hetê Roşan Lezgînî ra amade bîyo de belgeyan reyde bidetay behsê eseran û cûya Ehmedê Xasî beno. Na hûmare de di versiyonê eserêkê zaf muhîmî yê edebîyatê kurdan destanê Zembîlfiroş û Gulxatûne weşanîyayê. Versiyonê verên hetê Mîhanî Licokicî ra nusîyayo û versiyonê diyin zî hetê Hemîd Hozanî ra nusîyayo. Reyna na hûmare de yew hikaye zî yê Firat Cewerî ya ke kirmancî ra tercumeyê kirdkî bîya û nuştoxê hikaye dîyayo şinasnayene.

CIN

Yo dewêk id yo gawon bîw'. Gawon her sêr sibê dewaron xu don arî ben kû, çarnen, çirênên, şond iz on kî têsîlm dewicon ken. Şon, şoni wext yen mîyon dew, dewîc yêc cê î gîyerê cînîyê î kên. Von ti êr ruwec tîya bên, ti bidîyên, cînîyê ti çi felek kê ma d', cê neg negwaşîyêr nîmênd ay ma dir kêrd. Mevac cînîyê gawon, cînîyêka zuwonî ya, fena wa! Her ruwec dewicon dir dona pîyêr, nengon çînena însanon. Gawon dewicon ra von temom, ez ika şîna tedir qîsê kena. Gawon şîn zeri, von cînek hina mek, ti qêştê dewicon dir dona pîyêr, ti otîr kena î pêra non ma dima, ma şîn ça? Kar cînek her ruwec hina w'. Cînek mêrdê xu ra z' yêrs bena, vona suc, xetê mi çînî yo, suc î n o ti zî şîn hêt dewicon çepelo pîs. Neyse gawon xu r' kîşt kuwen. Sêr sibê rinê ro ra dewaron don arî ben kû. Kar gurî gawon îz in o. Ruwec kû ra w', qê dewaron ra w', şon şon îz yen dew, dewîc cînîyê î şîkayet kên. Rinê şonêk yen kî dewîc ina hew hîna zaf yêrs bên, von cînîyê ti êr îz yo extîyar dir da pîyêr, nêg çînê pedi, ti çîk nîkên se ma zon ma se kên. Gawon lavê dewicon ken, von mi r' misadi bikerên, ez hal kena. Şîn kî qaşu cînî ra yêrs ben, de cînî verdena mîyêrdi qise biker, mirdê xu nengon çînena î zî, dona peru şîna wadi. Gawon xu r' nîzon se ker, ben sêr sibê dewaron don arî şîn kû. Oca d' nişen ru xu r' xêyal ken, ez ina cînî se kena? Her ruwec neng, her ruwec pîyerdayîş. Ya Rabbî mi r' yo çarî! Ez xu r' ina cînî dest id se kêr? Dewar binêk tera ben dur. Wirzen von ez î dewaron açarn. Şîn î dewaron çarnena, oca yo tatêk(kerrêka girda gilwer) vînen. Vinden onyen tera. Von Allah Allah, ez hindêk in kuyon ra gêra wa mi çîrê îna tat nîdî. Oca nişen ru tayk onyen tera. Von de rê ez berz kêr çîta bind o? Tat ken berz, onyen bin ay veng, yo maxara wa, sarê xu ben ser, onyen tarî w' taba nîesen. Yo kerra erzen ci, onya kerra şî... Şî guweş na ser, epey zemon şî kerra newi resa erd, veng vêcya. Mêrik tayk duşunmîş bi, Wilê qarar da va ez şîyêr cînîyê xu bixapên biyar bêrz ina maxara. Tat rîna na a maxara ser, va wa kiçî nivîn heya sîba. Şond şî kî, kêf ca do, dewîc rinê omê şîkayet, va temom meraq mekên, ez

hal kena, dewîc tera yers bî şî kî, u zî şî kî xu. Cînek sênî başlê qîson o dewicon kena, gawon va cînek ay guron beradon war verd, bî ez ti ra çîkîko zaf onemlî vona. Cînek va se bi, çîta w'? Va cînek mi êr kû ra yo xizîna dî, vêng xu mek, wa dewîc rak', ma şîn vendên malê z', ma pîya şîn, xizînê xu vecên. Cînek va comyerd ti çîqa bereday, ma xu r' vecên, ma çî vendên mala, lingê mala ma dir nîyena, barê mala ça ra kota xizînê ma? Gawon vano temom, ti ma r' kindir, çî mî hazir ik, ma şew şu. Dewîc kot ra, nîmê şew a gawon û cînî wirîşt melzemê xu guret şî kû, cê maxara. Merik tat ke berz, va cînek, xizîna zerî da. Ti kindir monê mi ra giri d', ez şîna maxara ra xizîna vecena. Cînek yers bî, va ti ça ra zon xizîna vêc? Kindir monê mi ra giri d', ez şîna ona. Mêrik kindir mona cînî ra giri da, cînî xu verda ra maxara, epê şî, wilê mêrik ti kindir verda ra. Cînî tayk barizya ke qerbalix şî bî dur, veng birya, mêrik kera rinê na uca ser, melzemê xu guret omî kî, kîşt kot, ser sibê dewar kewe berd ku. Şond omî kî rehet onya çî cînî şîkayet nîke. Dewicon va, cînîyê ti zaf bîya aqil, êr çoy dir nîda w' pîyêr, qe kî ra nîkota teber. Gawon va de rê ez şîyêr kî. Gawon şî kî, ke hewar va cînî çîn ya. Dewicon va ma zî êr nîdîya. Gawon va ne, şîma cînîyê mi kîşt, ez şîma ra dewadar a. Dewicon lavê ke, va bira willahî ma xu ra cînîyê ti çîk nîkerda, labelê cînîyê ti cînekêka mişaqet êb, ti zî xu r' tera xelisyê, ma hindek iz heq tu zîyednên, veng xu mek'. Neyse uymîş bî. Gawon gawontîyê xu dewom ken. Dî aşm zemon şîn, gawon ruwecêk rinê kû ra w'. Nîşka ra cînek kuwena vîr. Von acep ez a kerra berz kêr bion tera? Hina, xayli ci r' virazyen von, de e berz kêr la cînek hima z' oca wa? Kerra pê ters ke berz, wext onya bin kerra ra, yo gevjalêk dusa wa bin kerra ra. Mêrik tersa va ti çî kesêk a? Îna tafal va bira ez yo cin a, ti mi tîya ra bixelesn, xêr mi resen ti. Gawon va se bî w' ti? Cin va qe pers mek', ma xu r' ina maxara dêb', ina nîzdiyê di aşma yo binadem omî kot miyon ma, ay ma kîşt, ma tuweli kê, ma pergendi bî, heval ma tayk kîşt, tayk hesîr gurê, tayk iz xu r' remay a maxara terk kerd. Ezî xu r' rema wa omîya heya tîya, a mi bivîn kesîn mi wena, mi bixelisn. Cîn sênî hina va mêrik cin oca ra vet, kerra rinê na ser, dolmalê kerra z' guret, şî kî. Cîn tayk omî xu bî rehet, gawon ra va ti mi r' holî kerd, ezî ti r' kena. Ez tîya ra şîna kî walî, kênêkê walî esta, ez şîna ay kena gêc. Xura ez sênî şîyêr cê ay, a bena gec, walî ben doxtoron, çarnen nîbena hol, ti bacî şu vac ez doxtor a, ez kena weş. Wext ti omê oca, ez şîna, kênâ bena hol, walî von qê ti kerda hol, mukafat don tu. Gawon va temom, cin ca d' bî vîn şî. Sibayêr hemî pê hesyê, va kênê walî bîya gec. Walî cê ca

nîverda kênâ çarna, berd en hol doxtoron, en malon pîlon het, yo çarêk nîdî. Bêhîvî kênê xu ard eşt kî. Bad' çendêk ra gawon çentêk eşt xu quwel, libasêko sipê z' da xu ra, şî vêr qonaxê walî va, ez doxtor a, kênê walî ez kena aqil. Muhafizon va heba zê tu nîamê, çî faydê î nîvirazyâ, walî zî hin qayîl nîw' çî bion kênâ ra. Gawon israr kerd, va faydê mî virazyen, vinderên ez î kênâ meeyni bikêr. Xeber şî walî, walî va, ez qayîl nîya, de madem wazenû, berên wadê kênâ wa bivîn. Gawon bêr wadê kênâ sênî ke a, onya kênâ puwêt xu pîyawa dirnê, puêr xu kaş kerd, hemî cê xu kerd birîn, koncêkê wadi d' erd ser niştâ ru, bermen a. Gawon şî zeri, cin oca wa. Cin va ezî bawê ti bîya, ez ika tîya ra şîna, ez sênî şîyêr kênâ bena weş, walî z' heq tu don. Ti resên heq xu. Gurî min ti tîya qêdyen, ti mi dima nîyêr. Ez in şeheri ra şîna şehêrêko bîn. Îna hew kênê û walî ez kena nîweş, la bon ti mi dima bîyêr ez îna hew ti kena gec. Hayê ti tib'. Gawon va ti şîna ça şî ez ti dima nîyena. Cin bî vîn, kênâ omî xu va qê Homê meon mi ra e zut a. Gawon ber ke a va kênâ bî weş, ci r' pueton biyarên. Bî hewar memleket pîya wa pê hesya, in merdum kênê walî ke weş. Walî venda ci va ti çîta wazên vac ez dona tu. Gawon va ez taba nîwazena, walî emir da heqbêk zêrd ard dê gawon, gawon şî kî, dewicon ra va xu r bigêrên gawonêk bivînên. Ez hin şîma r' gawontî nîkena. Gawon şî şehêr id arazî guret, apardumon viraşt, bi zêngîn. Rinê bi hewar va kênê walî filon şehêr bîya gec. Î walî zî kênê xu toxtoron ra çarna çek çarêk nîdî. Yoy' va walî filan şehêr kênê î bî gec bacî yo toxtor kerd weş. Xeber şî walî r', walî î walî bîn ra va, tahkat viraşt, gêrê gêrê raşt gawon omê. Gawon pişt de, va haydê ma şîn filon şehêr, kênê walî ma bîya gec ti kên weş. Gawon va emon yemon, ez toxtor nîya, hayê mi î gurîyon çîn ya. Va nîva î n pê zuer berd va î walî çîta da w' ti se walî ma hîna zaf çî don tu. Ha vac ha vac, gawon feqîr berd, gawon xu r' tersen von kênâ xura gec a cin mi zî kena gec ez xu r' se kena? Î n pê zuer berd eşt wadê kênâ, gawon onya ina kênâ z' puêt xu dirna, xu perîşon kerd. Cin onya gawon ra va demek ti omê ha. Mî ti ra va ti bîyêr ez ina hew ti kena gec, ti çîra omê? Gawon va cinê ez ina hew qê kênâ nîomîya, ez qê tu omîya. Xeberêka zaf onemlî mi ti r' arda. Cîn va xeberê çitê wa? Gawon va mi şînawit, a cînîya binadem a maxara ra vecya wa, ti dima gêrêna. Cin ca d' wirîşt va in memleket hin mi r' nîben, heya mi ra omî ez dur şîna, haydê xatir ti. Cîn sênî bî vîn, ina kênâ z' bî weş, in walî z' epey zêrd dê gawon. Gawon rêk bi zêngîn.

Arîdayox: Zîyadîn ÎPEKÇÎ

FERHENG EK

Asanî: Kolaylık, rahatlık
Beynatê/ Bînatê: Ara
Binatê wûrd: ikisinin arası
Bitaybetî: Özellikle
Bo/Biewn: Bak
Çalakî: Eylem
Cuwa pey: Sonra
Deyn: Borç
Dibistan: İlkokul
Divista/Vistade: Yatırmak/Düşürmek
Ezmon: Gökyüzü

Gêc/Gej: Deli
Hesîyayîş: Farketmek
Mişmişîyêr: Kayısı ağacı
Neng û Nengwaşîyêr: Çok ağır küfür
Pergendi: Perişan
Pêşm: Yün
Peyam: Mesaj
Pispor: Uzman
Sêr sibê: Sabah
Sewbîn/Zobî: Başka
Qedexe: Yasak

Quwel: Kol
Taloq: Erteleme
Tat: Büyük yuvarlak taş
Tekoşin: Mücadele
Tutêk: Bir çocuk
Tuweli: Kabuk
Wadi: Oda
Sibayêrcî: Bir sonraki gün
Wird: İkisi
Wûrdês: İki avuç
Xoza: Doğa

SPOR

LİGA AMATOR DI HEYECON PLEY OFÎ

Rûj ke lîga amator di maç grûbon qedîya, qey vîjyayîş lîga 3. lîga amatora mintîqa dest pêkerd. Şampiyon grûbon û taximê ke grûba xu d' rêza dîyîn di ca gûretî, inî taximî bînatê xû d' maç kerd. Inî maçı yew musabaqa ser bî. Kom qezenç kerd, vijîyênî fînal. Inî ra yew maç bînatê Sivan Spor û Ağaçeli Spor di bi. Inî maç 3-2 Sivan Spor gûret û vijîya fînal. Taxima finalist a bîn zî Genç Murat Spor bî. Bîngöl Gençlik Spor ver 1-0 qezenç kerd.

Maçı finalî, bînatê wûrd finalist taximon ra Genç Mûrat bi penaltiyon a qezenç kerd. Maç, 90 deqîqa 3-3 beraber qedîya. Bacî ekstra deqîqon di zî gol niomêy, maç şî penaltiyon. Penaltiyon di Genç Mûrat 4, Sîvn 3 tenê işkey gol kîr. Maç lêh Genç Mûrat Spor a 7-6 qedîya. Netîce di Genç Mûrat lîga amator di bî şampiyon.

Ine ya pey rayêr lîga amatora mintîqa di ma Genç Mûrat Spor rî serkewtiş wazênî.

ŞÊNAYÎYÊ KAYÊ QICON

**Geleneksel
Çocuk Oyunları
Şenliği**

Çewlîg di sezona 2013-2014 di mektebî g' bestê merkêz î, inî mektebon di qey kayê qicon a yew semîner hedre bi. In semîner id mamostayê dibistanan beşdar bîyî. Semîner id kayê ke mektebon de yenî kaykerdiş ser a malumat dîyayî. Badê semîneran sey yew şênayî nê kayî beynatê mektebon de sey musabaka do bêrî kaykerdiş. Armancê na şênayî zî bi nê kayan rûhê fair-playî bidîyo qicon û sayê inî, kayê ke qicî xû vîr ra kerdî newe ra şên bikîr.

SOLHAN METEM SPOR CEY XÛ D' MEND

Solhan Metem Spor kî voleybol di lîga 3. grûba D di mucadele kena, in sezon hol yew rêz id qedêna û qey vîjyayîş lîga corên heqê kaykerdiş play of qezenç kerd. Inî netîceyon holon a pey dîqat ont xû ser. Dima Anqara d' Salona Beştepe di taxim ma tor rakîbon xû ya mucadele kerd la nîşka grûbon ra vîj. Ney ra Solhan Metem Spor, omîd xû verda yona ser. Honc ma qey mucadele yîn, ma yîn taqdîr kêyn. Ma ser yew tesîro weş verda.

Xeber: T. BALANDE

Çarnayox: Şîhab DEŞTÎJ

NAMEYÎ LACEKON û KÊYNEKON

Nameyî Lacekon:

1. Dewreş
2. Reyvan

Nameyî Kêynekon:

1. Juya
2. Deylem

SADIKOĞLU

Oto ve Emlak Alım Satımı

OTOMOTİV

★ **Aksesuar Çeşitleri**

★ **Renkli LED Sistemleri**

★ **Elektrik İşleri**

★ **Tampon Tamiri**

★ **Oto Yıkama Kuaför**

Ömer SADIKOĞLU

GSM: 0533 464 75 93

Sebze Hali Karşısı Galericiiler Sitesi E Blok No:12 BİNGÖL

